

पंढरी मध्यम प्रकल्प, ता. वरुड, जि. अमरावती
द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता
मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- सुप्रमा-२०२०/२७२/(प्र.क्र.९८/२०)/ मध्यम प्रकल्प

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- २० मे, २०२१.

- संदर्भ:-** १) शासन निर्णय क्र. पंढरी २००५/६६८/(६७/०५)जसंअ दिनांक १५/०६/२००५
२) शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०१५/(३५/२०१५)जसं (आ)
दि.०९/०९/२०१५
३) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळनागपूर , यांचे पत्र
जा.क्र.२०७९/विपाविम/कातां-४/पंढरी सुप्रमा/सन २०२०
दिनांक १८/०३/२०२०

प्रस्तावना:-

वर्धा डायव्हर्शन योजनेंतर्गत पंढरी मध्यम प्रकल्प तालुका-वरुड जिल्हा-अमरावती येथे पुसला गावाजवळ शक्ती नदीवर बांधण्यात येत आहे. सदर प्रकल्प हा गोदावरी खोऱ्यातील वर्धा उपखोऱ्यातील असून अमरावती जिल्ह्यातील वरुड तालुक्यातील ४० गावामधील ९९९१ हे. क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होणार आहे. या प्रकल्पामध्ये एकुण ६२.२९ दलघमी पाणीवापर नियोजित असून यासाठी ९.६९ दलघमी पाणी शक्तीनदीच्या स्वतःच्या पाणलोट क्षेत्रातून व ५२.६० दलघमी वर्धा नदीतून शक्ती नदीत वळविण्यात येणार आहे. सदर लाभक्षेत्र हे डार्कझोन मध्ये येते. सदर प्रकल्प हा मा. राज्यपाल यांच्या सिंचन अनुशेष अंतर्गत असून तो विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळांतर्गत अमरावती या प्रदेशांतर्गत आहे.

वर्धा डायव्हर्शन योजनेंतर्गत पंढरी मध्यम प्रकल्प तालुका-वरुड जिल्हा-अमरावती या योजनेस शासन निर्णय क्र. पंढरी २००५/६६८/(६७/०५)जसंअ दिनांक १५/०६/२००५ (२००३-०४ च्या दरसुचीवर आधारीत रु. १७९.४२ कोटी (रुपये एकशे एकोणऐंशी कोटी बेचाळीस लक्ष फक्त) इतक्या किंमतीस **मूळ प्रशासकीय मान्यता** प्रदान करण्यात आली आहे.

तसेच वर्धा डायव्हर्शन योजनेंतर्गत पंढरी मध्यम प्रकल्प तालुका-वरुड जिल्हा-अमरावती या योजनेस महामंडळ निर्णय क्र. विपाविम/काता-७/६२/ पंढरी/ सुप्रमा /(५०/ २००८) /२००९ दिनांक २०.०२.२००९ रोजी किंमत रुपये ६०२.७०८ कोटी (रुपये सहाशे दोन कोटी सत्तर लक्ष फक्त) इतक्या किंमतीस **प्रथम प्रशासकीय मान्यता** प्रदान करण्यात आली आहे.

संदर्भ क्र.२ च्या शासन निर्णयानुसार विदर्भ व मराठवाड्यातील प्रकल्पांना सु.प्र.मा. देण्याचे अधिकार संबंधीत सिंचन महामंडळास प्रदान करण्यात आले आहेत. तथापी सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद ४ नुसार नियामक मंडळाने सु.प्र.मा. प्रस्ताव मा. मंत्रीमंडळाच्या विचारार्थ सादर करावा असा निर्णय घेतल्यास सु.प्र.मा. प्रस्ताव मा. मंत्रीमंडळास सादर करण्याची तरतुद आहे.

विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर अंतर्गत सिंचन अनुशेष कार्यक्रमांतर्गत असलेल्या पंढरी मध्यम प्रकल्प ता. वरुड जि. अमरावती द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमत रुपये ११०९.२३ कोटी किंमतीच्या प्रस्तावास राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समिती,

नाशिक यांनी दिलेली Clearance बाबतचा निर्णय तसेच मा. सचिव स्तरावरील उपसमितीच्या दिनांक १९/१२/२०१९ च्या बैठकीमध्ये झालेल्या निर्णयानुसार उपसमितीने उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांच्या अटीचे अधीन राहून द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव मा. मंत्री मंडळासमोर शिफारसशीसह ठेवण्यास नियामक मंडळानी ठराव क्र.७७/४ अन्वये दि.२८/०१/२०२० रोजी ७७ व्या बैठकीमध्ये मान्यता देण्यात आलेली आहे.

त्यास अनुसरून कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपुर यांचे संदर्भ क्रमांक ३ अन्वये सन २०१६-१७ चे दरसूचीवर आधारित रुपये ११०९.२३ कोटी (रुपये अकराशे नऊ कोटी तेवीस लक्ष फक्त) किंमतीचा द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्ताव मा. मंत्री मंडळाच्या निर्णयार्थ सादर करण्यास शासनास सादर केला आहे. प्रकल्पाचे लाभव्यय गुणोत्तर २.४८ येत असून प्रकल्प आर्थिक मापदंडात बसत आहे.

सदर प्रकल्पाची प्रस्तावित द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमत रुपये ११०९.२३ कोटी प्रथम प्रशासकीय मान्यता किंमत रुपये ६०२.७०८ कोटी च्या तुलनेत रुपये ५०६.५२२ कोटीने जास्त आहे. किंमत वाढीची प्रमुख कारणे पुढीलप्रमाणे आहेत :-

अ.क्र.	बाब	वाढ (रुपये कोटी)
(१)	दरसूचीतील बदलामुळे	१००.५९
(२)	भूसंपादनाच्या किंमतीतील वाढ	७६.७०
(३)	जादा दराची निवदा स्विकृतीमुळे झालेली वाढ	५.९९
(४)	संकल्प चित्रातील बदलांमुळे झालेली वाढ	१४०.९९
(५)	अपु-या तरतुदीमुळे झालेली वाढ	३.६४
(५)	इतर कारणांमुळे झालेली वाढ	१९८.४६
(६)	अनुषंगिक खर्चात झालेली वाढ	-१९.८४
	एकूण:	५०६.५३

प्रकल्पाचा संकल्पित एकूण पाणीसाठा ६२.३७६ दलघमी असून एकूण पाणीवापर ६२.२९ दलघमी इतका आहे. अमरावती जिल्हयामधील वरुड तालुक्यातील ९१९१ हे. क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होणार आहे. सदर प्रस्ताव मा. मंत्रीमंडळाच्या दिनांक २४/०३/२०२१ रोजीच्या बैठकीत विचारार्थ सादर करण्यात आला.

मा. मंत्रीमंडळाने बांधकामाची सद्यःस्थिती, किंमतवाढीची कारणमीमांसा इ. बाबींचा परामर्श घेऊन पंढरी मध्यम प्रकल्पाच्या सन २०१६-१७ दरसूची वर आधारित रुपये ११०९.२३ कोटी किंमतीच्या द्वितीय सुधारित प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

शासनाच्या या निर्णयाव्दारे पंढरी मध्यम प्रकल्पाच्या सन २०१६-१७ च्या दरसूची वर आधारित रुपये ११०९.२३ कोटी (रुपये अकराशे नऊ कोटी तेवीस लक्ष फक्त) किंमतीच्या द्वितीय सुधारित प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

त्यापैकी रुपये १०४९.६७ कोटी (रुपये दहाशे एकोणपन्नास कोटी सदुसष्ट लक्ष फक्त) कामाप्रतीत्यर्थ व रुपये ५९.५६ कोटी (रुपये एकोणसाठ कोटी छप्पन्न लक्ष फक्त) अनुषंगिक खर्चासाठी तरतूद आहे. उपशीर्ष निहाय तरतुदींचा गोषवारा सोबत जोडण्यात येत आहे.

२. या योजनेस प्रदान केलेली द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता मध्यम प्रकल्प कार्यासनाच्या नोंदवहीमध्ये अनुक्रमांक ०३ /२०२१ वर नोंदवण्यात आली आहे.

३. सदर प्रकल्पाचे काम नियोजित वेळेत व द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता तरतुदीच्या मर्यादेत पूर्ण करण्यात यावे.

४. या प्रकल्पाच्या कामावर होणारा खर्च मुख्य लेखाशीर्ष आय-५, ४७०१ मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प यावरील भांडवली खर्च, १९०-सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका (०२) योजनांतर्गत, (०२) (०२) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपुर भाग भांडवली अंशदान (मध्यम प्रकल्प) (४७०१-एच ६६५) या लेखाशिर्षाखाली टाकावा व त्याखालील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता खालील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

- i. राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समितीने तांत्रिक छाननी अहवालात मुद्दा क्र. २६ व २७ मध्ये नमूद केलेल्या मुद्द्यांची पूर्तता करण्यात यावी .
- ii. प्रकल्पावर मार्च २०१८ अखेर रु.६५१.०३ कोटी खर्च झाला असून तो मंजूर प्रशासकीय मान्यता प्राप्त किंमती पेक्षा जास्त आहे. याकरिता जबाबदारी निश्चित करून संबंधितांवर कारवाई करण्यात यावी.
- iii. या प्रकल्पाबाबत चालू असलेल्या अथवा प्रस्तावित विभागीय चौकशीची कार्यवाही पूढे चालू राहिल. द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या निर्णयामुळे विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीस कोणतीही बाधा पोहचणार नाही.
- iv. सदर प्रथम प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वयी करण्याच्या विविध टप्प्यावर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता गृहित धरता येणार नाही.
- v. आर्थिक दायित्व निर्माण होईल अशा नवीन घटकांचा शासन मान्यतेशिवाय प्रकल्पात समावेश करण्यात येणार नाही.
- vi. प्रगतीपथावरील निविदांची कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्यात येवून पाणीसाठ्याचा सिंचना करिता जास्तीत जास्त लाभ होईल अशा प्रकारे उर्वरित कामांचा प्राधान्यक्रम निश्चित करून त्यानुसार कामे/निविदा प्रक्रिया करण्यात येईल.
- vii. सदर प्रकल्पासाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, CVC ची मार्गदर्शक तत्वे, वित्त अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात येईल.
- viii. प्रकल्पाचे काम नियोजना नुसार पूर्ण करण्यात येईल.
- ix. Crop compensation ची तरतुद निविदे अंतर्गत न करता स्वतंत्रपणे शेतक-यांना अदा होईल या प्रमाणे कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.
- x. प्रकल्पास केंद्रीय जल आयोगाची (CWC) मान्यता घेण्यात यावी.

- xi. या प्रकल्पाचे ९० टक्के काम पूर्ण झाल्यानंतरही केंद्रिय जल आयोगाची मान्यता प्राप्त न झाल्यास प्रकल्पचे उर्वरित १० टक्के काम पूर्ण करणे पुर्वी विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या कार्यकारी संचालक व सदस्य सचिव यांनी नियामक मंडळाकडे विशेष अहवाल (Special Report) सादर करावा.
- xii. "पंढरी मध्यम प्रकल्प ता. वरुड, जि. अमरावती " प्रकल्पाची उर्वरित अंदाजे २० टक्के कामे कालबद्ध पद्धतीने पूर्ण करण्यासाठी प्रकल्पास आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्यात येत असल्याची खातरजमा विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांच्या स्तरावर करणे आवश्यक राहिल.
- xiii. राज्य तांत्रिक सल्लागार समिती(SLTAC) यांच्या छाननी अहवालातील मुद्दा क्र.१ ते २७ मध्ये नमुद अटी तसेच पंढरी मध्यम प्रकल्प ता.धारणी, जि. अमरावती प्रकल्पाच्या प्रथम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रस्तावा संदर्भात वर नमुद केलेल्या सर्व अटींची वेळेवर पूर्तता होत असल्याची संपूर्ण जबाबदारी विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांची राहिल.

६. सदर शासन निर्णय, नियोजन विभाग, अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ८१/२०२१ का.१४३४ दिनांक १७/०५/२०२१ वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १५६/२०२१,व्यय १२, दिनांक १८/०५/२०२१ व मा. मंत्रीमंडळाच्या दिनांक २४/०३/२०२१ रोजी झालेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णयाची अंमलबजावणी निर्गमित दिनांकापासून करण्यात यावी.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२१०५२०१७४६४३६३२७ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र :- उपशीर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा

(ज्ञानदेव बागडे)

शासनाचे उपसचिव

प्रत, सहपत्रांसह :-

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.मंत्री (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा.राज्यमंत्री (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक,मंत्रालय, मुंबई
- ६) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ७) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
- ८) प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.

- ११) महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ नागपूर.
- १२) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.
- १३) मुख्य अभियंता (द.व प्र) व सहसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, अमरावती.
- १५) उपसचिव (मो.प्र-१/ मो.प्र-२/जसं/निवसं/सिंच्य/लाक्षेवि/लपा/जवि), यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) उपसचिव (आस्था-कार्यासन) , (दक्षता-कार्यासन), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना (ii) नुसार कार्यवाहीस्तव.
- १७) आंतरवित्त सल्लागार व उपसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १८) अधीक्षक अभियंता, उर्ध्व वर्धा सिंचन मंडळ, अमरावती.
- १९) कार्यकारी अभियंता, अमरावती मध्यम प्रकल्प विभाग, अमरावती .
- २०) वित्त विभाग (व्यय-१२/ अर्थ-०२/अर्थ-१०/व्यय-६ अ), मंत्रालय, मुंबई.
- २१) नियोजन विभाग (कार्यासन १४३४), मंत्रालय, मुंबई.
- २२) मध्यम प्रकल्प कार्यासन संग्रहार्थ.

उपशीर्ष निहाय तरतुदींचा गोषवारा
वर्धा डायव्हर्शन योजनेंतर्गत पंढरी मध्यम प्रकल्प, तालुका-वरुड जिल्हा-अमरावती
शासन निर्णय क्रमांक :- सुप्रमा-२०२०/१९५/(प्र.क्र. ९८/२०)/ मध्यम प्रकल्प
दिनांक २०/०५/२०२१ चे सहपत्र.

(रु. कोटी)

उप शिर्ष	मुळ प्रथम सुप्रमा प्रमाणे किंमत	प्रस्तावित द्वितीय सुप्रमा नुसार	वाढ/ घट
(१) शिर्ष कामे			
ए- प्राथमिक	२.३४	१.६९	-०.६५
बी- भूसंपादन	५०.७७	१०३.४७	५२.७०
सी- मुख्य कामे	२६१.४०	४१३.२६	१५१.८६
डी- मुख्य विमोचक	३.२८	९.३४	६.०६
के- ईमारती	०.७३	०.५१	-०.२२
एम- वृक्षारोपण	०.०६	०.४०	०.३४
ओ- संकीर्ण	०.३०	१.८२	१.५२
पी- देखभाल	०.६७	२.७७	२.१०
आर- दळणवळण	०.५४	३.४५	२.९१
एकुण (१)	३२०.०९	५३६.७१	२१६.६२
(२) कालवे			
ए- प्राथमिक	०	१.८३	१.८३
बी- भूसंपादन	१०.४६	३४.४६	२४.००
सी- मुख्य कामे	३८.८	१३८.९३	१००.१३
डी- मुख्य विमोचक	०.३	०.८१	०.५१
एफ- आर एच टी वर्क्स	७.९८	१७.९१	९.९३
जी- पुल	५.९१	९.८५	३.९४
एच- अतिवाहक	०.११	०.३१	०.२
के- ईमारती	०	०	०
एल- मातीकाम	११८.७३	१४४.११	२५.३८
एम- वृक्षारोपण	०.०४	०.२९	०.२५
ओ- संकीर्ण	०.२	०.५७	०.३७
पी- देखभाल	०.३८	०.८६	०.४८
आर- दळणवळण	०.७२	०.३६	-०.३६
यु- वितरीका (PDN)	१९.५८	१६२.६७	१४३.०९
एकुण (२):	२०३.२१	५१२.९६	३०९.७५

उप शिर्षे	मुळ प्रथम सुप्रमा प्रमाणे किंमत	प्रस्तावित द्वितीय सुप्रमा नुसार	वाढ/ घट
एकुण (१+२):	५२३.३	१०४९.६७	५२६.३७
अनुषंगिक खर्च	७९.४	५९.५६	-१९.८४
एकूण किंमत:	६०२.७	११०९.२३	५०६.५३

ठळक बाबी

अ) या योजनेचे सिंचन क्षेत्र (ICA) ९१९१ हेक्टर आहे.

ब) लाभव्यय गुणोत्तर - २.४८ > १.५

क) आर्थिक परतावा दर (ERR) - १२.४५ > १२ %